

SZOLNOK-DOBOKA.

P. II. 932

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉLTUDOMÁNYI HETILAP.
SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnapon.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Szécsenyi-utca, (csizmadiaszin alatt.)

Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Hirdetési díjak:

egy 30 négyzetes cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja
50 kr. Bélyegilleték minden beiktatásánál 30 kr.
Nyúlótti cikkek garmondosra után 30 kr. fizetendő.
Hivatalos óra: d. e. 8—11-ig, d. u. 3—5-ig.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Helyben és vidékre egész évre 6 frt, — fél évre 3 frt,
— évnegyedre 1 frt 50 kr.

Községeknek egész évre előfizetve 5 frt.

Deés, 1891. január 2.

Az új év ünnepélyes öröm fogásain már túl vagyunk, melyeknek alkalmából annak küszöbén a bekövetkező napokra egymásnak kölcsön: boldogságot, megelégedést szoktunk kívánni.

Földünk új csillagzatba lépett, midőn az ó esztendő alkonyán túl egy hideg téli éjszakán megszületett az új év, melynek neve 1891.

Az öreg Szylveszter tartotta bizonyára keresztviz alá, a ki nem félhet az elkereszteléstől, mert szülöttje mindig az új év nevet nyeri. A szülő gyermekéhez nagy reményeket köt, mint a fa gyümölcséhez; s ki volna az, ki az új évhez boldog reményeket ne kötne?

Az élet országútján nem lehet mindig tulipiros életkedvvel végig menni, s midőn az ó év vége felé porladozik, sokakban felébred a vágy megtudni, valjon mit hoz az új esztendő, melynek a legnagyobb családja van a világon, mert mindenki magáénak vallja.

Egy kis zajjal jár minden gyermek születése, — szylveszteri gratulációk előzik meg. Mire ma-holnap az első b. u. é. k-ra esik az emberiség álmos szeme, feledve van 1890. — kiszolgáltattuk a történetírásnak.

Egy magas oszlop áll az útfélen, a b. u. é. k-ra ke oszlop, mely az alliance universelle alá írt a békét hirdeti. Más években a b. u. é. k-ra ilyenkor a világ balsejtelemmel, pusztával, szagot lehettek a sűrű téli fellegek; ma nem jósol a világ minden hófoslányból

„A Szolnok-Doboka” tárczája.

Jó az Isten.

Rajz.

Irta: Miskolczi Henrik.
(Vége.)

Zord déli (j borult a világra. Fekete volt minden, mint a korom. A hideg szél sivit-, jajgat- és kacagott, mintha száz meg ezer örült démon versenye lett volna. A hó nagy pelyhekben hullt alá, de nagyjából megágyott a levegőben és hegyes tű alakjában jött a földre.

Borzalmat keltő éj volt és az árva leány mégis az utcán járt, nem gondolt a szél, hóviharral. Mélyen behuzodott kendőjébe, de testét mégis átjárta a kegyetlen hideg, mig agyát, mely égett, mint a pokol katlana, nem tudta lehűteni.

A temetőbe sietett. Még egyszer megtette azt az utat, melyen duló érzelmek között néhány órával előbb járt. A holtak nyughelyére ment, az enyészet, a mulandóság tanyájára, hová félő ember nappal is áhitatos kebelével mer belépni.

Egy ujonnan hantolt sír előtt állt meg és miután körülnézett, pusztá körmeivel ásni kezdte a jégkéreggel bevont pupot.

A szétkuszált haju leány, vonagló izmokkal, verítéket gyöngyöző homlokkal, sirt bontva úgy nézett ki, mint egy furia, ki megostromolja az eget. Ez a gyenge leány a természet örök törvényét akarta megváltoztatni, a lenn nyugvó halottat új életre ébreszteni. Még ez a csoda senkinek sem sikerült. A szeretet és a kétségbeesés a lehetetlenre is ráviszi az embert. Ez a két indulat, érzelem, vagy minek nevezik még, az emberi lélek hatalmas emelője.

dért, vihart. A régi kisérlet ott feketélik még az északi égboltozaton, nem tudni mikor jön el ideje annak, hogy a népeknek jó mélyen kelljen kronikusan üres zsebök fenekére nyulni, hogy meghozzák azon áldozatokat, melyeket némi nadrag kiporolgatások után megkíván az igazhittű muzulmán a nagy alaposságu német ur, a lánchordta francia vagy a maga kárán tanuló magyar.

Az ujszülöttől ez alkalommal sok ujat vár az ország, mint a melyben várnak beváltásra az ország kormányzatának csaknem minden ágában azon reformok létesülése, melyhez a haza egy szebb jövője van kötve.

Azt mondja Lessing: minden embernek sajátos véleménye és sajátos óra van. Az új évnek bizonyára hosszú lesz az óra, sok mindent fog majd megérni és eltörölni. Semmi bizonyosat nem lehet róla előre mondani, minthogy a tavasz március 20-án, a nyár meg június 21-én kezdődik, az ősz szeptember 23-án köszönt be, a tél ellenben december 21-én. Ezt teljes bizonyossággal el lehet róla mondani.

Ismételjük azért újból mi boldog új év óbajtóját. Első sorban b. u. é. k-ra nemzet a kultura szárnyait fejlődhessék, a puskával csak nyulat löjjenek, a kardot pedig csak disznó öléshez vegyék elő; kevés adót és sok baba-asszonyt, hogy a baj apadjon s a nemzedék szaporodjon. Bőséges oltóanyagot, hogy a betegek, érért, a szegény ember zsebt és némely asszonyoknak a nyelvét be lehessen oltani.

Két órai nehéz munka után, a mi egy egész örökkévalóságnak tetszett a szegény gyermek előtt, végre a hulla felszínre került, de sem esdeklései, sem omló könyei nem tudtak új életet varázsolni a meghidegült testbe és midőn kezével hozzá ért és a friss lég érintette azt: legottan összeomlott, szétporlott és tova repült a légürbe.

Midőn a kétségbeesés a fájdalommal párosulva lelkének minden rostsálát óriási erővel megrázta és midőn szeretetének trágya mellett a csüggedés legirtóztatóbb kinjai között fetrengett, abban a pillanatban a fekete felhők mintegy varázsütésre eltűntek és a tele hold egész pompájában és a csillagok millárdjai teljes fényével ragyogtak a kék égbolton: a sír körül menyői világosság ragyogott. A dicőség közepette egy ősz-szakálu, tiszteletet gerjesztő alak jelent meg és gyöngéden megérintette a fájdalomtól megtört leány vállait és megszólalt lágy, zengzetes hangon.

— Ne sírj leány, ne keseregi, csillapuljon bánatod. Menj haza innen a sirok tanyájából, nem itt a te helyed, de az anyádé sem. Eredj haza, anyád otthon a legjobb egészségnak örvendő él!... A tűzpróbát kiállottad. Szerettednek, nagy szívednek megható jelét adad.

E szavak után a csodás lény eltűnt, zajtalan, mint jött vala és vele eltűnt a hold és csillagok, de valami vissza maradt, a mi a leány keblébe, mint drágakő lerakodott, visszamaradt a menyői szónak édes melege, mely kellemes malasszal töltötte be egész valóját.

— Él! az édes, imádott anya él! Kiáltá a leány könnyező szemekkel, de örömpresztő szívvel és — — — fölébredt.

Boldog új évet! Azoknak a nagy vezetőeknek, kik a népet nem az órruknál, hanem szilárd elmélet alapján vezetik; törvényhozóink és honatyáinknak kik csak annyiban pótdózzák meg a népet, a menyőnyiben maguk is állam költsön — kötvénymentesek, — kik a filokszerát csak hirtől, a színműzet izből ismerik; azon jeleseinknek, kik a haza felvirágoztatásán feltűrt könyökkel dolgoznak; boldog új évet a szíves olvasóinknak.

V.

Közyűlés.

Vármegyénk törvényhatóságának december 29-ére egybehívott rendkívüli közgyűlése nagy érdeklődéssel tartatott meg. Még a távolabb vidékről is számosan jöttek be a bizottsági tagok. A hallgató közönség részére kijelölt hely zaufolásig telve volt.

Szarvadi Pál kir. tanácsos alispán 10 óra után felkéri Simó Lajos, Torma Miklós és Svájcz Sándor bizottsági tagokat, hogy br. főispán ümlgát a gyűlésre ősi szokás szerint hívják meg, a mi megtörténvén br. Bornemissza Károly főispán ümlga éljenek között nyomban megjelent s elnöki székét elfoglalva, a bizottsági tagokat üdvözlölve, a gyűlést megnyitotta, a jegyzőkönyv hitelesítésére Dr. Hankó Ödön, Hatfaludy József és Voith Gergely bizottsági tagokat kérvén fel.

A tárgysorozat rendén az igazoló-választmánynak a törvényhatósági bizottság legtöbb adót fizető tagjai 1891. évi névjegyzékének kiigazítása tárgyában tett jelentését tudásul vették s ezután Mánú Gábor bizottsági tagnak a f. évi

A kisded szobácskában méla csend honolt. A kék csikos, leeresztett ablakfüggönyön keresztül a felkelő nap tüzsugárait a szobába lövelte egy piros-pozsgás asszony arczára, ki életvidoran, zöld karton ruhába, előtte fehér csipkés kötő és fején fodros reggeli főkötőben, bámulva állt a könyvelt szemű leány ágya előtt és méz édes hangon kérdezte az álmából felriadót, hogy mi baja?

— Tán grosszat álmodtál gyermekem? kérdé gyöngéden Morvainé, mert így hívták az asszonyt, ki korán elhunyt férje rövid áru üzletét sikerrel vezette és egyetlen leányát, Ilonát gondos nevelésben részesítette.

Az anya és leánya a kis üzlet jövedelméből tiszteséges viszonyok közt éltek.

Ilona felelet helyett szűzi lepelben kiugrott az ágyból s megkönnyült szívvél anyához futott és szenvedélyes hévvel szoritotta magához, mint-ha félt volna, hogy a szörnyű álmom beteljesül. Örömkönyek között, fuldokolva csak egy szót tudott rebegni: élsz? miközben anyját forró csók-ség; jai özönével borította el.

— Élsz? igen élsz, karjaimba tartva érzem a forró, édes leheletedet, mely új életre buzdít. Te hála a menybeli istennek, azt álmodtam, hogy meghaltál, mondá Ilona ragyogó arccal érzelmek csillapulásával.

— Élek édes leányom, érted és általad, viszonzá az anya szintén könnyekre fakadva, de könnyein keresztül mosolyogtak ajkai.

— Jó az isten! szóltak mindketten és egy gondolattól megkapatva, érzelmektől tulterhelt szívvél borultak a porba és ott az öröm verő fényével arcukon, hévvel és áhitattaljesen imádkostak az ég urához egymásnak életéért.

október hó 18-án tartott közgyűlésen tett felszólalására adandó alispáni válasz következtetett. Az alispán felolvassa a felszólalást, melyben Manu a központi irodaigazgató fegyelmi és Márkus János tisztiügyész nyugdíjazási ügyének miben állásáról, az alispán ellen irt névtelen levélről kérdezősködik. Elmondja, mikép hallotta, hogy az alispán fel lett volna szólítva, hogy vonuljon nyugdíjba s állását másnak adja át, s végül több a hírlapokból olvasott tarthatatlan állapotok megszüntetésére hívja fel az alispánt. Az alispán a felszólalás minden pontjára felel. Az irodaigazgató fegyelmi ügye még befejezetlen, a Márkus nyugdíjazási ügyéről pedig a tárgysorozat rendén más pont alatt nyer tájékoztatást a közgyűlés. A névtelen levél ügye elintézett dolog, mert ama hírlapi közleménynek szánt levélnek, — mely Bíró István utján jutott kezéhez, írója: Ádám Albert tanuk előtt beismerte, hogy azt ő írta, hogy az abban felhozott vádak alaptalanok, bocsánatot kért s az alispán emberileg megbocsátott neki. Igaz, hogy nyugdíjba vonulását szóba hozták előtte, de kijelentette s most ismét kijelenti, hogy állását, melyet a közönség bizalma folytán csaknem 3 évtized óta visel, nem hagyja el; (éljenzés) keze és szíve tiszta, tört cserepei nincsenek, nyugdíjba vonulni nincs oka, nincs szándéka. (Hosszas éljenzés.) Tarthatatlan állapotok sem a központi sem a külső adminisztráció körében nem léteznek, hanem mutatkoztak társadalmi téren oly tünetek, melyek ha el nem tűnnek, az egészséges társadalmi életnek és a közérdeknek nagy kárát lehetnek. Manu Gábor hozzászólása után az alispán választát tudásul vették.

M.-Derzse, M.-Köblös és Poklostelke községekbe számvizsgáló biztosul kiküldött Orbán Kelemen helyett más biztos kiküldetése vált szükségessé. Az alispán megbízott, hogy ugy ezen, mint netán más községekben szükségessé válhat számvizsgáló biztosok kinevezéséről önhatáskörében gondoskodik.

Több miniszteri leirat közt rákerült a sor a tisztiügyész nyugdíj kérdésére vonatkozó leirat felolvasására. Ezen leirat lényege röviden ez: A nyugdíj választmány a tisztiügyész nyugdíjazását kimondta, igényét megállapította, ezt a közgyűlésnek bejelentette és ez jóváhagyó tudásul vette. Ezen eljárást a miniszter Bíró István és társai felelőssége folytán felülvizsgálván, elvileg helyeselte azon alakiság miatt, mert a tisztiügyész törvényes helyettese a nyugdíj választmányban nem volt jelen, nem hagyta jóvá s mivel a felelősségben a tisztiügyész ellen vádak emeltettek a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot elrendelte s ennek eredményétől tette függővé a nyugdíjazás kérdését. — Az állandó választmány a leirat tudásul vételét, a nyugdíj szabályzat némely szakaszának módosítását és e célból bizottság kiküldését javasolta. Bíró István a kérdést mindig barátságosan akarta megoldatni, s most is elfogadja a javaslatot, ha az alispán neki igazat ad abban, hogy a nyugdíj választmány szabálytalanul járt el. Miután az alispán ezt az igazat nem adhatta meg, beadja határozati javaslatát, hogy az eddig történt összes nyugdíjazásokról szóló iratok felülvizsgálás végett terjesztessenek a miniszter elé. Azonban ennek elvetésével az állandó választmány javaslata elfogadtatván, a szabályrendelet módosítására a bizottság megválasztottak: Szarvadi Pál, kir. tanácsos alispán, Bándy György főjegyző, Torma Miklós, Manu Gábor, Vojth Gergely és az alispán ajánlatára Bíró István, „miután a szabályrendelet szabálytalanságát ő fedezte fel“.

A tárgysorozatba felvett többi tárgyak gyors egymásutánban nyertek elintéztet. Megemlítjük közülök a következőket: Szamosujvár városának Abraham Zachar városi tanácsos részére 60 frt évi engedélyezése, a városszolgáknak fejenként 24 frt állandó segélyben részesítése iránti határozata, a városnak 1891. évi költségvetési előirányzata, a K.-Monostor községnek 1891. évi költségvetési előirányzata, módosítással, a szamosujvári, bethleni és a kékesi járásek összes községeinek és Karolyfalva községnek 1891. évi költségvetési előirányzatai, Disznópataka község 1890. évi pótköltségvetése, Kodor, O.-Péntek, A.-Gyékényes és F.-Gyékényes községeknek a költségvetésileg köröri fizetések címén előirányzott összegeknek más szükségletekre fordítása iránti határozata jóváhagytak. Kimpán Paramon és

Medán István omlásaljai lakosoknak az ott meg-ejtett bíróválasztás elleni felelősség elvetetett. Petőréti községnek egy 100 frt értékű deés-zilahi vasúti részvény aláírása iránti határozata jóváhagyott. Pap György és társainak a kornislakai körjegyzőválasztás elleni felelőssége folytán a választás alaki hiányok miatt megsemmisített. Merza Lukács cs.-gorbói okleveles gyógyszerésznek egy személyes jogu gyógyszerértéknak Páncsél-cseh községben leendő engedélyezése javaslatba hozatott. A kolozsvári siket-néma intézet felügyelő bizottságának az intézet támogatása iránti kérelme nem teljesített, mert a megye erre alappal nem rendelkezik.

Ezzel a tárgysorozat kimerítve lévén, főispán ömlga megköszönte a bizottságnak a szépszámbani megjelenését és a közügyek iránti érdeklődést s boldog új évet kívánva, a gyűlést bezárta.

Új pénztintézet.

A „deési Kisegítő-Takarékpénztár“ szövetkezet 1890. december hó 27-én 100000 frt tőke-szaporítással „Deési Hitelbank“ címmel részvénytársasággá alakult át és mint ilyen a Kisegítő üzlethelyiségében fogja üzletét tovább folytatni. Mivel az új pénztintézet csak folyománya a réginek, illetve a természetes fejlődésnek engedett, midőn üzletét szélesebb alapra fektette; mivel a kisegítő minden vagyont örökölt: a kisegítő összes követeléseit valamint tartozásait is az új „Deési Hitelbank“ pénztára által egyenlítették ki.

Az új pénztintézet a kisegítő által folytatott üzletágakat tovább gyakorolja csak fokozottabb mértékben, nagyobb tőkéjének megfelelően. Kölcsönöz jelzálogra, értékpapírokra és zálogüzletben mindennemű kezizálogra, le- és viszleszámitól váltókat, vesz és elad értékpapírokat, elfogad kamatozásra takarékbetéteket stb.

Az új Hitelbank igazgatósága a következő személyekből áll: Br. Bánffy Dezső, Br. Bornemissza Károly, Bokros Elek, Bábolnai Gyula, Dr. Hankó Ödön, Jakab Károly, Márkus János, Simon Lajos, V. Gergely. A felügyelő-bizottság tagjaiul Boros Ödön, Dr. Gajzágó László, Pfeifer János, Schwartz Ármán és Székely József választották meg. Oly névsor ez, mely tekintély és szakavatottság tekintetében bármely intézet részére tekintélyt és teljes bizalmat biztosít, mit nevel azon körülmény, hogy az üzlet vezetése Bokros Lajos, Nádor Béla és Kovrig Albert személyében nem csak szorgalmas és lelkiismeretes, de az üzletek minden nemében kitűnően képzett erőkre van bízva. Neki köszönhető, hogy a Kisegítő-Takarékpénztár szövetkezet a múlt évben — az új Hitelbank tőkéjéhez mértén kevés pénzalap mellett is — nyolcz milliót meghaladó forgalmat produkált.

Örömmel üdvözljük az új intézetet s kívánjuk, hogy siker koszorúzza törekvését, melylyel megyénk és városunk mezőgazdaságát, ipar és kereskedelmét gyarapítani igyekszik.

Y—Y.

VEGYESEK.

— **T. olvasóinkhoz.** Tisztelettel kérjük mindazokat, kik előfizetési pénzzel vagy hirdetésdíjjal hátralékban vannak, hátralékaik mielőbbi kiegyenlítésére, úgy szintén az előfizetések megújítására.

— **Új évi hivatalos tisztelgések** ez évben nem voltak. A hivatal főnökök írásban terjesztették fel főispán ömlőtségéhez a testületek és a közönség jókívánatait és Király ö felsége iránti hódolatát, kérvén ennek a trónszármolyához való juttatását. A vármegyei tisztikar Bándy György főjegyzőnél összegyűlt boldog új év kívánatával, s onnan a főjegyző vezetése alatt Szarvady Pál kir. tanácsos alispánhoz ment tisztelegni. A főjegyző igen szépen átgondolt beszédében — melyben rámutatott az érdemekre, melyek lehetővé tették, hogy három évtized óta állhat a megye élén — fejezte ki a tisztikarnak főnöke iránti szeretetét, tiszteletét és ragaszkodását, kérvén, hogy tartsa meg továbbra is jóindulatában. Az alispán meg-hatóttan köszönte meg a jó kívánságokat és kifejezte, hogy ezután is arra fog törekedni, hogy az eddig közte és a tisztikar közt fennállott ba-

rátáságos és bizalmas viszony továbbra is fennmaradjon.

— **Kinevezés.** Bodola Gábor kir. táblai fogalmazó a deési törvényszékhez bírónak nevezetett ki.

— **Eljegyzés.** Nagy Károly Bethleni s. telekkönyvvezető kedves és szép leányát: Berta kisasszonyt a napokban jegyezte el Pinczés Ferencz ó-radnai postamester.

— **Módi Gyula**, vasúti állomásfőnök Rettegen, eljegyezte Sz.-Keresztúrról Vitályos Emma urhölgyet.

— **Fürdő.** A gőzfürdőre vonatkozó hirdetményre felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Bál.** A január 10-én tartandó „Polgári bál“ iránt oly nagy az érdeklődés, hogy egyike a legszebb és sikerültebb báloknak ígérkezik azok között, melyek 10-éven belől tartattak meg Deésen. Lady Patronessül sikerült az elnökségnek Péterffy Zsigmondné ö nagyságát megnyerni.

— **Hideg.** Már hetek óta fokozódó hideg az időjárásunk. A korcsolyázóknak kedvező időjárás, kik az ugynevezett postakert jegén egész kényelemmel élvezhetik a téli évad e kellemes elszorodását, de más felől a minden takaró nélküli vetések ki vannak téve a fagy pusztító erejének.

— **Színház.** „A függöny legördül végre, előadásaink vége,“ búcsúzik a szinlaposztó. Geröffy szintársulata új év első napján fejezte be előadásait. Az utolsó három előadást szép számú közönség látogatta. Nem a műélvezet vonzotta, hanem meghozta az áldozatot arra, hogy a társulat a városból tiszteleggel távozhassék el. Ha Geröffynek virágzó jövedelmei nem voltak is, de a megélhetésre meg volt a mód, mert a kevés személyből álló társulathoz mértén elég közönség járt színházba. Ha a társulat nem lett volna olyan hiányos s az előadások — kevés kivétellel — nem lettek volna olyan fogyatékosak, unalmasak, bizonyára szép jövedelmekre számíthatott volna az igazgató. Mint halljuk, Bethlenbe s onnan Beszterczére megy szerencsét próbálni, kívánjuk, hogy sikerüljön!

— **Új évi üdvözlések megváltása.** A vallás- és közoktatási miniszter rendeletében kijelenti, hogy sem hatóságoktól, sem egyesektől új évi üdvözlést nem vár, de sokkal szívesebb látja, hogy az alantas hatóságok, mint egyesek az egyes üdvözlések szétküldésével járó költségek megtakarítják, illetőleg ezen összegeket emberbaráti célokra fordítják. Felhívja a miniszter a kir. tanfelügyelőket, hogy a maguk részéről hasonló kijelentést tévén, hasonló eljárás követésére szólítsák fel a hatóságuk alá tartozó intézeteket s különösen a helyi jótékony célt ez úton is mozdítsák elő, Szolgáljon jövőre tudásul.

— **Nyilvános köszönet.** A Veinberger Vilma k. a. és Junger Adolf ur esküvője alkalmából rendezett jótékonycélné táncmulatság jövedelméből kezemhez juttatott és általam népiszkolánkba járó 4 legszegényebb tanuló ruházására fordított 10 frt adományért fogadja a t. rendezőség köszönetemet. Vajha helybeli módosabb hitsorsosaink is, kik más célokra áldoznak, megemlékezzenek számos szegény tanulóinkról is. — Hartman Ferencz, izr. iskolaszéki elnök.

— **A zászlóalj fia.** A 21-ik honvéd gyalogezred városunkban elhelyezett zászlóaljának tisztikara egy elzülésnek indult árva fiut vett pártfogásába. A fiut Tóth Jánosnak hívják s már egy év óta él a tisztikar jóvoltából. Katonatisztek elviselt ruhájából egyenruha felét csináltak számára s ha az utcán jár, a járókelők gyakran megnézik a szokatlan ruházatu gyermeket. Teljesen katonai fegyelem alatt tartva, ott él a legénység között, többnyire a konyhán a szakács mellett. Később a tisztikar a puskaműves mellé adja inasnak. Honvédségünk e szép emberbaráti ténye maga magát eléggé dicséri.

— **Hódmező-vásárhelyen** a múlt héten halt meg Nagy András János, az Alföld egyik leg-gazdagabb embere, a kit „milliomos parasztnak“ hívtak mindenfelé. Két keze munkájával szerzte vagyonát és sok jót tett. Emlékét soká fogja hirdetni Hódmező-Vásárhelyen az artézi kút is, melyet 25,000 frtéért furatott, hogy segítsen a város vizének hiányán. Messze földön ismerték Nagy András uramat és sokat beszéltek róla. A nagy vagyon mellett is megmaradt egyszerű pa-

rasznak, kinek szive és feje mindig helyén volt s kit polgártársai nagyra becsültek.

— **Vettük az „Armenia“** januári füzetét érdekes tartalommal, ezek közt: Lukács Béla (arczéppel.) — Dr. Gopesa Lászlótól, Ághász anyjának dala (költmény). — Rudnyánszky Gyulától. Szent Ripszma Legendája. — Dr. Molnár Antaltól. Oh az az „ángadsábur“-leves! . . . (családi kép). — Krista Klárától. Továbbá a kisebb közlemények közt olvassuk: A Mártinuzzi-vár. A stambuli örményekre vonatkozó két történelmi czikket.

— **Szamosvölgyi vasút** üzemeltetőségének tudatja, hogy a kolozsvár-deési vonalrészén Szamosujvár és Deés állomások között Szamosujvár-Németi elnevezéssel feltételes megállóhely létesített. Ugyancsak a deés-besztercei vonalon Szeretfalva és Beszterce állomások között Király-Németi elnevezéssel feltételes megállóhely létesített.

— **Az italmérési jog kártalanítása.** A pénzügyminiszter a következő körrendeletet bocsátotta ki: Az italmérési jog kártalanításából eredő 4 és fél százalékkal kamatozó állami adósságot illetőleg, az 1888. évi XXXVI. t. cz. alapján kibocsátott járadékszervények 1890. decz. 31-től kezdve beváltandók lévén, felhatalmazom: a) a m. kir. központi állampénztárt és a m. kir. állampénztárt Budapesten és b) az összes m. kir. adóhivatalokat arra, hogy a szóban forgó járadékszervényeket az 1890. évi decz. 31-től kezdve (papirpénzben) beválthassák. Tájékoztás végett megjegyzi, hogy az 1890. évi január 1-től bezárólag 1892. év végéig terjedő időre kibocsátott 4 és fél százalékos adómentes járadékszervény 50, 100, 5000 és 10.000 forint névértékről szólnak s a hozzájuk tartozó és az említett három év mindenkinek december 31-én lejárató adómentes regále-járadék szervények ennek megfelelően 2.25, 4.50, 22.50, 45, 225 és 450 o. é. frttal, minden levonás nélkül váltandók be.

— **A nyugdíjak.** A pénzügyminiszter a következő rendeletet adta ki: Felmerült kérdés folytán ezennel elrendelem, hogy a magyar kincstárt terhelő nyugilletmények (nyugdíjak, kegydíjak, nevelési pótlékok) úgy mint eddig, ezentúl is a hó 2-ik napján szolgáltatassanak ki a jogosultaknak, önként értetődik, hogy a nyugilletményt élvező fél vagy megbízottja az ezt követő napok valamelyikén, tehát a hó 2-ika után jelentkezik a járandóság felvételeért, a már esedékesse vált részlet a hó többi napjain is kifizethető. Végül figyelmezteti a számfeljtő közöget, mint a fizető pénztárakat, hogy az életbenlét iránt tett lelkési bizonyítványok a meny nyiban ezek a nyugtán a hó 1-jéről keltezték, e részben szabályszerűen kiállítottaknak tekintendők, ellenben, ha a nyugilletmény folyó havi részletének felvétele végett benyújtott nyugtán az életbenlét az elmúlt hó valamelyik napján igazoltnak, az ily nyugtát nem fogadandók el.

— **A mezőrendőrségi törvény.** A mezőrendőrségi törvény megalkotása egyike azon törvényhozási feladatoknak, melyeket a kormány már a legközelebbi időre kilátásba vett. Az ide vonatkozó javaslat előterjesztését csakis azon körülmény késlelteti, hogy szükséges a megalkotandó törvényt szerves összhangba hozni a közigazgatás reformjával. Mihelyt e reform alapelvei meglesznek állapítva, azonnal be fogja nyújtani a földmívelésügyi miniszter a mezőrendőrségi törvényjavaslatot is.

Apró hírek. — Károly Lajos főherceg és fia Ferencz Ferdinánd főherceg hír szerint, tavaszkor látogatást tesznek Szeutpétervárt. — **Szögyény Marich László** miniszter már elbucsuzott a külügyi hivatal tisztikarától s átveszi az ő felsége személye mellett magyar miniszterium vezetését. — **Nagyvárado**n hat éve áll fenn a biharmegyei népnevelési egyesület. Ez idő alatt sokféleképp bizonyította létjogosultságát, a legújabbban ezer frtot szánt a magyarnyelv tanítás körül különösen buzgólkodó vagy más különben segélyre szoruló tanítók, óvónők sat. jutalmazására. — **Párizsban** a Koch-féle gyógymóddal a gégebetegségek feltehetően kedvező eredményt értek el. Három beteg közül az egyik teljesen meggyógyult, a másik, kinek tüdője is meg van támadva, a javulás útján van. A harmadik, ki hangját veszítette, ismét visszanyerte azt. — **Munkácsi Mihály** „A honfog-

lalás“ végleges vázlatát már elkészítette. — **A biharmegyei történelmi társulat** muzeuma számára eddig 2053 frt gyűlt össze készpénzben s 3300 frt ajánlatban. — **A földmívelésügyi miniszter** a szőlő-szövetkezetek elmozdítása végett minta-alapszabálytervezetet dolgoztatott ki s ezt nyilvánosságra bocsátja. — **Simor János** 700 frtot ajándékozott az akadémia díszterme második fal-festményének elkészítéséhez.

KOZGAZDASÁG

A fejős tehenek téli istállója.

A gazda háztartásának egyik fentartó oszlopa a tehén, mely tejjével a gazdának élelmet szolgáltat, bonyáival tökéjét gyarapítja, s e mellett még az igavonás által tesz szolgálatot, teljesen érdemes azért a lehető legjobb gondozásra, pedig a fejős tehenek iltállói ápolása és gondozása ellen még mindig kifogást lehet tenni, nem tartjuk azért feleslegesnek figyelmeztetni főleg a kisgazdáinkat röviden azokra az általános szabályokra, melyeket a tehenek téli istállózása körül figyelembe venni és teljesíteni kell.

Lássuk mindenekelőtt az istálló feltételeit. Az istállónak olyannak kell lenni, hogy az állatoknak védett, egészséges és kényelmes tartózkodási helyül szolgáljon, a melyben jól érzik magukat; azonkívül világosnak és tágasnak, valamint oly kényelmesen berendezettnek kell lenni, hogy az etetés, itatás, tisztogatás stb. csak éppen annyi időbe kerüljön, a mennyi feltétlenül szükséges.

Eddig sokan azt tartották, hogy az ökröknek, teheneknek s a többinek csak annyi helyre van szükségük az istállóban, hogy kényelmesen lefekhessenek s ehez képest építették az istállót és osztották be bennük az állásokat. Ez a takarékoság pedig közvetlenül az állatok egészségének, közvetve a gazda zsebének a rovására történik. Legrosszabb befolyása van a szűk helynek a fejős tehenekre. Világosság és tiszta levegő valamint megfelelő melegség az istállóba szorult állatok egészségére mellőzhetetlen feltételei; ezek különösen a fejős tehenek téli gondozásának leglényegesebb kellékei. A magas, tágas istállók ennél fogva határozottan előnyösebbek és jobbak az alacsonyaknál és szűkeknek, mert több levegő van bennük s több levegő nehezebben telítődik mindenféle rossz s az egészségre ártalmas anyagokkal, mint a kevesebb levegő. A rendes melegségű istállóban az állatok szőre is rendszeresen növekszik, melyre kivált tavasszal nagy szükségük van.

Az állatok jólétének második feltétele a nyugalom. Kerülni kell tehát mindent, a mi által az istállóban szükségleten zajt lehet előidézni, minél fogva legezészerűbb, ha csak azok fordulnak meg az istállóban, a kiknek ott dolguk van. Különben maguk az állatok sem szeretik, ha minduntalan más szomszédot kapnak, az ismeretlenség nyugtalanítja őket, a mi különösen a fejős tehenekre van rossz hatással.

Az állatok tisztántartása szintén nagyon fontos feltétel. Mindenekelőtt arról kell gondoskodni, hogy az állatoknak az istállóban tiszta, száraz fekvő helyük legyen. Az állások kissé lejtősek legyenek, hogy a vizelet lefolyjon róluk s az erre való csatornában kifolyjon az istállóból. Különben a trágyaszükséglet fedezése végett is kell almot hinteni a tehenek alá.

Az állatok bőrének tisztántartására nagy gondunk legyen. Hogy a teheneket a bőrbetegségek, a bőr tisztátalansága ellen megóvjuk, mindenekelőtt arról kell gondoskodnunk, hogy az istállónak olyan padlása legyen, a melynek deszkáin keresztül por nem hullhat le az állatokra; a jó padlás különben nem csak azért szükséges, hanem azért is, hogy az istálló melegét visszatartsa s hogy az istálló rossz levegője, melynek más útát kell kifelé nyitni, a szénával ne érintkezze s azt el ne rontsa. Azonkívül természetesen a teheneket, valamint a többi állatokat is az istállóban rendszeresen vakarni, tisztítani kell. Vannak emberek, a kik azt hiszik, hogy a bőr tisztántartása a tejelőképességre kedvezőtlen hatással van, mert a párolgást és anyagcserét gyorsítja, de azok nagyon hamis tantanítanak, mert a tisztátalanság következtében rosszul érzik ma-

gukat az állatok, a mi a teheneknél a tejelőképességre is nagy befolyással van, de nem kedvező irányban.

A mi a takarmányt illeti, mely az állatoknak legfőbb tényezője, nem elég, hogy csak elég és jó takarmányt adjunk a teheneknek, hanem szükséges, hogy rendes időben etessünk s a rendes időt pontosan betartsuk. Legezészerűbb, ha napjában háromszor etetjük a teheneket. Az etetési időt azért kell pontosan betartani, hogy a teheneknek elég idejük legyen a megevett takarmányt megemészteni; mert csak így használhatják ki tökéletesen a takarmányban levő tápanyagokat. Hogy a takarmányt tisztán kell tartani, hogy az edényeknek, melyekből a tehenek s ökrök isznak, tisztának kell lenni, az magától értetődik.

A jó tiszta ivóvíz éppen olyan fontos az állatok egészségére nézve, mint a jó takarmány. Végül még csak azt említjük meg, hogy az állatok egészségének fentartására szükséges munkát, tisztogatást stb. azonnal az etetés után végezzük, hogy aztán nyugodtan maradhassanak, a takarmányt jól megemészthessék.

HIVATALOS RÉSZ.

Szolnok-Dobokavármegye alispánjától.

Sz. 20469—1890.

Deés város tkts rendőrkapitányának.

A vármegye által alkotott és felsőbbleg is jóváhagyott építkezési szabályrendelet végrehajtása alkalmából a rendőrkapitány ur által ez évi május hó 10-én 1016. sz. a. kiadott intézkedésének 4. pont alatt felsorolt azon intézkedését, melyszerint a városi háztulajdonosokat épületeik utcáfelőli részének vízfelfogó és vízlevezető csatornákkal folyó év november hó 1-ig leendő ellátására kötelezi, Deés város közönsége által közérdekből közbetett folyamodás folytán felülvizsgálván, oly változtatással, hogy az építés tekintetéből az első osztályhoz tartozó háztulajdonosok a víz felfogó és vízlevezető csatornákat 1891. évi november hó 1-ig; az építkezés tekintetéből a második osztályhoz tartozó háztulajdonosok pedig a víz felfogó és vízlevezető csatornákat 1892. év november hó 1-ig elkészíttetni és azokkal épületeiket ellátni tartoznak, egyebekben helybenhagyandónak találtam.

A határidő meghosszabbítása iránt adott kedvezmény abban leli indokát, mikép a méltányossági tekintetéből a háztulajdonosoknak a szabályrendelet keretén belül — mód és alkalom nyújtandó arra nézve, hogy a bádigos iparosoknak egy kényszer helyzetnél fogva tulajdonságuk követeléseitől menten épületeiket illő árban vízfelfogó és vízlevezető csatornával elláthassák.

Miről a rendőrkapitány urat a folyó évi 3675. sz. a. fölterjesztett összes iratok visszaküldése mellett további eljárás és kellő módon való közhírré tétel végett értesitem.

Deésen, 1890. évi december hó 25-én.

S z a r v a d i P á l,
kir. tanácsos alispán.

Földmívelésügyi m. kir. miniszter.

Sz. 74716./III. 9.

Valamennyi gazdasági, szőlőszeti, borászati egyesületnek.

Franciaország szőlőiben, különösen azon vidékeken, a hol az amerikai szőlőmivelés leginkább el van terjedve — újabb időben terjedőben van a black-rot néven ismert szőlőbetegség; mely már is egyes helyeken igen tetemesen megkárosította az illető vidékek szőlőgazdáikat, s mely ellen eddigelé feltétlenül biztos fertőtlenítési vagy védekezési eljárást találni még nem sikerült; az a védekezési eljárás pedig, a melyet a nevezett betegség ellen eddig Franciaországban — helyenként kielégítő, bár még nem teljesen megnyugtató eredménnyel alkalmaztak, nemcsak viszonylag nagyon költséges, hanem föltötte gondos utánjárást is igényel.

Fenn forog tehát a veszélye annak, hogy ha az ellen álló amerikai szőlővesszők iránt nyilvánuló kereslet teljes mérvben való kielégítése céljából a kormány — úgy mint eddig tette — a jövő évben is folytatja az e fajta vessző

agoknak külföldről való behozatalát vagy erre adélt ad: ezzel egyszermind az új szőlő be-
ég behurcolását is kockáztatja. Ez okból
országos filloksera bizottság meghallgatásával
határozom, hogy egyelőre egy évig sem Fran-
országából, sem máshonnan szőlővessőt nem
fogok behozatni, sem erre másnak engedélyt nem
adok.

Ennek folytán — önként értőleg — az ame-
rikai vesszők iránt nyilvánuló keresletet a hazai
termelésnek, első sorban az allami telepek kész-
leteinek kellend kielégíteni.

Minthogy pedig az eddig beérkezett kér-
vényekben és megrendelésekben kívánt vesszők
összege a rendelkezésre levő — mintegy három
milliónyi — készletet már is jóval felülmúlja és
így már az eddig nyilvánult igényeket sem lehet
teljes mértékben kielégíteni; az ezután még ne-
tán beérkező hasonló célú kérvények pedig már
egyéltalán nem vehetők figyelembe, felhívom az
egyesületet, hogy ezen ténnyről a közönséget és
különösen az érdekelteket — saját hatáskörében
is minél kiterjedtebb módon értesítse, és hason-
oda, hogy az amerikai szőlőtelepek birtokosai le-
hetőleg arra törekedjenek, hogy saját és közvet-
len vidékük vessző szükségletét saját vesszőhoza-
mukkal fedezhessék.

Budapest, 1890. december 16.

Bethlen s. k.

NYILTTER.

A regálékötvényekre szóló járadékszelvény
utalvány birtokosainak becses figyelmébe ajánlom,
hogy már mostantól kezdve 1891. január 1-jén
esedékes regále kamatszelveit, egyidejűleg
esedékes aranyjáradék szelvényeit is, egyszerre
minden belföldi papir kamatszelveit mint azt
eddig és a decemberi papírjáradék szelvényeinél
is tehetni szerencsés voltam, díjmentesen levonás
nélkül eszközölöm.

Huflesz Károly
(Kolozsavártt.)

3—3

Van szerencsém a tisztelt közönség tudó-
mására hozni, hogy orvosi gyakorlatomat Deesen
megkezdtem. Lakásom és egyszermind rendelő
helyiségem Nagykirály-utca 8 szám alatt (ügy-
véd Fodor Farkas úr házában) van; a hol is va-
gyontalan, járó betegek részére ingyenesen külön
rendelési órát tartok fenn, minden vasárnap és
szerdán d. e. 11—12 óráig. A nagyérdemű kö-
zönség bizalmát kiérdemelni törekvő.

Dr. Berger Vilmos.

belgyógyász, sebész, szemész, nő
és gyermek gyógyász.

Az év lejártával kedves kötelességemnek
vélek eleget tenni, ha t. cz. vásárlóimnak irán-
tam tanusított nagybecsű bizalmáért őszinte kö-
szönetem nyilvánítom: midőn e bizalmat jövőre
is kérem, legyen szabad az új évben mindany-
nyinak sok örömet és mindenekben a lehető leg-
több jót óhajtanom.

Papp Jenő,
Deesen.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

KOVÁCS SAMU.

Hirdetések.

Sz. 7647.—1890. polg.

(1)1—1

Hirdetmény. Bődön községben gya-
korolt italmérési jogért megállapított kártalanítási
összege vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú
igazságügyministeri rendelet 9. és 10. §§-aihoz
képest az egyezés megkísérlésére s az igények
tárgyalására határidőül 1891. évi február hó
4-ének d. e. 9 órája a kir. törvényszéknél Tischler
Domokos kir. törvényszéki bíró hivatalos szobájába
kitűzetett. Mely határidőre a birtokosságtagjai,
még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés
külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az
elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított
következményeire, ezennel idéztetnek. — A deési
kir. törvényszéknek, 1890. évi december hó 17-én
tartott üléséből. Balázs, elnök. Csath, jegyző.

H i r d e t m é n y.

Egy hazai bank részéről nyert megbi-
zás folytán tudatom a városi és vidéki kö-
zönséggel, hogy korcsmajog megváltási ál-

lamkötvényeket, utalványokat és egyezség-
leveleket bár mily magas összegig azonnali
készpénz kifizetése mellett a bank részére
megvásárolok és pedig: magánosok által
eddig eszközölt vételeknél mindenestre jó-
val kedvezőbb árért, a mennyire csak azok
börzei árfolyama engedi.

Jelentékenyebb összegeknél vidéki urak
felhívására kész vagyok e célból hozzájuk
ki is szállani, vagy levél általi kérdésekre
azonnal válaszolni.

Lakásom Deesen Szécsényitér 2. szám
tisztelettel:

1—3(2)

B. Pöllnitz Lajos.

Eladó birtok.

Reteg községében egy 30 holdds ta-
gosított birtok azonnal örök áron el-
adó vagy bérbe kiadó. — Deesen a
„Fehér Bárányhoz“ címzett vendéglő
eladó vagy bérbe kiadó.

Értekezhetni: Hárnik Mendellel
Deesen. 1—0(3)

Besztercze-Naszódvármegye főispánja.

Sz. 4451—1891. főisp

1—1(4)

P á l y á z a t.

Besztercze-Naszódvármegyében 5 köz-
gazgatási gyakornoki állás előléptetés fol-
tán üresedésbe jövén, felhívom mindazokat,
kik ezen főispáni knievezéstől függő 300
frt, fizetés, 60 frt lakbér illetménnyel és
nyugdíjra való jogosultsággal egybekötött
állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy
az 1883. évi I. t. cz. 1 és 3. §§-ok értelmében
felszerelt folyamodványaikat hozzám
1891. évi február hó 15-éig adják be.

Beszterczen, 1890. évi december hó
21-dikén.

Br. Bánffy Dezső,
főispán.

Sz. 4665—1890. polg.

2—3(377)

Hirdetmény.

A deési kir. törvényszék részéről köz-
hírré tétetik, miszerint báró Bornemissza
Károlyné született gróf Mikes Etelka felpo-
resnek, Szék nagyközsége és a széki összes
birtokosok és volt urbéresesek, alperesek ellen
a széki határon lévő és 1126. számú telek-
jegyzőkönyvben foglalt közös erdők és lege-
lők arányosítása és urbéri rendezése iránt
beadott keresete tárgyalására 1891. évi ja-
nuár hó 28-ik napjának d. e. 9 órája Szé-
ken, a helyszínére határnap tüzetet ki.

Mely tárgyalásra összes érdekelt köz-
birtokosok és volt urbéresesek személyesen
vagy meghatalmazottjaik által ezennel meg-
idéztetnek.

A deési kir. törvényszéknek 1890. évi
december hó 10-én tartott üléséből.

B a l á z s, elnök. C s a t t h, jegyző.

ELADÓ HÁZ.

A borsos utcában egy jókarban levő ház

örökáron eladó

vagy

bérbe kiadó.

Értekezhetni a szerkesztőségben.

H i r d e t m é n y.

A magyarláposi első segély-egylet, mint
szövetkezet igazgatósága által közhírré tétetik,
miszerint a szövetkezeti idő az 1890. évi
április 1-én eltelve, a kereskedelmi törvény
247. §. I. pontja értelmében szövetkezetünk
feloszlik.

Ennél fogva felhivatnak a szövetkezet
esetleges hitelezői, miszerint követeléseiket
a kereskedelmi törvény 249. §. értelmében
jelen hirdetmény harmadszori megjelenésé-
től számított 6 hónap alatt érvényesíteni el-
ne mulasszák.

M.-láposi segély-egylet mint
szövetkezet igazgatósága.

2—3(374) Ny. Demeter és Kiss gyorsajtóján Deesen.

Hirdetmény.

A regáléváltság kötvény birtokosait ezen-
nel tisztelettel értesitem, hogy regáléváltság
kötvényeit, ugyszintén az ezekre szóló és a
kormánytól három évi kamatszelvekkel
ellátva kiadott utalványokat, a legelőnyö-
sebb árban megveszem.

Hutfles Károly,
(Kolozsavártt.)

3—3(364)

MEGJELENT

s Gálócsi Samu könyvtárus által
kapható:

„VISSZAEMLEKEZÉSEK.”

1830—1850.

Irta KOVÁCS SAMU.

Ara 1 forint.

Ezen visszaemlékezések egy oly korra
vezetnek vissza, — mondja a szerző az
előszóban — midőn mind szellemi, mind
anyagi tekintetben napjainktól egészen
eltérő elveket követtek, törekvéseket
ismertek és vágyakat ápoltak. Saját
élményei, tapasztalatai és ténykedései
emlékét költi fel e nagykorszak tördelt
rajzainak most ragyogó, majd sötét, de
mindig nagyjelentőségű keretében. —
Felkeresi visszaemlékezései halvány
fényénél a nemzeti közszellem fejlődé-
sének első kezdetét; tárgyalja az ér-
vényre emelkedett szabad eszmék for-
rongó küzdelmeit; elkíséri, ott van az
ezekért folytatott harcokban és a nagy
nemzeti bukás sirhantján egy szebb,
egy boldogabb jövőnek vigasztaló re-
ményével, törhetlen hitével áll meg.

Ezen műre vonatkozólag írja a ko-
moly „Pesti Napló“, hazánk e nagy-
tekintélyű lapja:

Egy tizives kis kötet jelent meg
Deesen, Kovács Samunak tollából.
Eleven, érdekes visszaemlékezések, él-
vezhető formába öntve, s a mennyiben
mindaz, a mit benne összehordva lá-
tunk, egyrészt a szerző saját s im-
pressiókban hiven megőzött emléke,
másképp a nemzeti közszellem fejlődé-
sének kezdetéből vett számos érdekes
adat és így a helyinél tágabb körű ér-
deklődésre is számot tarthat. Az ér-
dekes kis kötetből közlünk két fe-
jezetet.“ (VII. XI.)

Hirdetmény.
A t. nagyérdemű közönségnek tudomására hozom, hogy a
1891. évi január hó 1-től

GŐZ-ÉS KÁD FÜRDŐMÉNY

BÉRLÉST NYITOK
a következő árakkal:

12 gőzfűrdő három havi érvényre...	a bérleti személye által használva	4 frt — kr.
12 porcellán kádifűrdő 3 havi érvényre	"	4 frt — kr.
12 csement kádifűrdő 3 havi érvényre	"	2 frt 40 kr.
A fűrdő rendes árai: 1 gőzfűrdő 50 kr., 1 porcellán kádifűrdő 50 kr., 1 csement kádifűrdő 30 kr.		

Kelt Deesen, 1891. január hó 1-én.

VOITH GERGELY, fűrdőtulajdonos.